

Hof van beroep Gent, 7 april 2016

2011/EV/30

Huwelijk – niet-erkenning – artikel 24 WIPR – openbare orde

Mariage – non-reconnaissance – article 24 CODIP – ordre public

2011/EV/30 - In de zaak van:

A. N.

wonende te [...], doch woonstkeuze doende bij zijn raadsman hierna vermeld,
eerste appelland

en

U. W.

wonende te Pakistan, [...], doch woonstkeuze doende bij haar raadsman hierna vermeld,
tweede appellante,

beiden hebbende als raadsman mr. Kempinaire Jan, advocaat te 8500 Kortrijk, Kon. Leopold I straat 27

wijst het hof het volgend arrest:

I. Rechtspleging

Het hof nam kennis van de tussenarresten gewezen door dit hof en deze kamer op 14 november 2013 en op 27 november 2014.

Ter beoordeling is het hoger beroep ingesteld tegen de beschikking die op 26 mei 2011 werd verleend door de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, zesde kamer.

De zaak werd voor het hof behandeld in raadkamer ter terechtzitting van 15 oktober 2015.

De appellanden werden gehoord bij monde van hun raadsman. De eerste appelland was tevens in person aanwezig.

Advocaat-generaal Chantal Lanssens wenste schriftelijk te adviseren.

Op de terechtzitting van 19 november 2015 legde advocaat-generaal Philippe Gysbergs een schriftelijk advies en een dossier neer volgens een inventaris die 104 stukken vermeldt.

De appellanden legden op 23 december 2015 ter griffie een schriftelijke repliek neer.

Ter terechtzitting van 24 december 2015 werd de zaak in beraad genomen.

De dossiers van de rechtspleging en de overgelegde stukken werden ingezien.

De appellanten legden vooraf ter griffie een dossier neer volgens een inventaris, die 6 stukken vermeldt.

II. Relevante retroacta en omschrijving van de vorderingen

1.1. Een aantal significante gegevens zijn opgenomen in voormelde tussenarresten en worden voor de bondigheid als herhaald beschouwd.

1.2. In het tussenarrest van 14 november 2013 werd in het *dictum* geoordeeld als volgt:

"(...)

verklaart het hoger beroep ontvankelijk;

alvorens nader te beslissen;

beveelt de heropening van de debatten teneinde de appellanten dan wel het openbaar ministerie toe te laten te handelen zoals boven gesteld en naar recht behoort;

bepaalt de termijn voor neerlegging ter griffie van de (synthese)conclusies:

- door de appellanten uiterlijk vóór 12 juni 2014 ;

stelt de zaak voor verdere behandeling in raadkamer ter terechtzitting van deze kamer op donderdag 30 oktober 2014 om 12.00 uur, (met een gezamenlijke behandelingsduur van 30 minuten)

houdt de beslissing over de kosten aan.

(...)"

1.3. In het tussenarrest van 27 november 2014 werd *in het dictum* geoordeeld als volgt:

"(...)

alvorens nader te beslissen;

beveelt de heropening van de debatten;

verzoekt het openbaar ministerie (als advies verlenend orgaan) en de appellanten te handelen zoals boven gesteld en naar recht behoort;

bepaalt de termijn voor neerlegging ter griffie van de (synthese)conclusie:

- door de appellanten uiterlijk vóór 25 juni 2015;

stelt de zaak voor verdere behandeling in raadkamer ter terechtzitting van deze kamer op: donderdag 15 oktober 2015 om 10.30 uur (met een gezamenlijke behandelingsduur van 30 minuten)

houdt de beslissing over de kosten aan.

(...)"

1.4. Daarnaast werden in beide tussenarresten bepaalde geschilpunten reeds beslecht (cf. III: 2. 2 hierna) en een aantal rechtsvragen geformuleerd.

2. De appellanten vorderen nog steeds voor het hof:

"(...)

Om de grieven hiervoor aangehaald, de bestreden beslissing te vernietigen en opnieuw rechtdoende het oorspronkelijk beroep tegen de weigering van de erkenning van het huwelijk zoals tussen appellanten afgesloten te Faisalabad (Pakistan) op datum van 22.10.2008 ontvankelijk en gegrond te verklaren.

De Ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de Stad Harelbeke te bevelen om het huwelijk te erkennen en over te gaan tot vermelding van voormeld huwelijk in de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

(...)"

III. Beoordeling

1. In het tussenarrest van 14 november 2013 werden de toepasselijke wettelijke criteria voor de erkenning van het huwelijk tussen de appellanten aangehaald. Het past er korthedshalve naar te verwijzen (twaalfde blad III. B. tot en met het dertiende blad).

2.1. Het huwelijk dat tussen de appellanten op 22 oktober 2008 werd gesloten te Faisalabad (Pakistan) werd door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Harelbeke bij weigeringsbeslissing van 15 april 2010 niet erkend wegens voorgehouden bigamie in hoofde van de eerste appellant (stuk 1 van de appellanten).

De eerste appellant trad inderdaad eerder in het huwelijk met "A." (soms ook geschreven als "A.") op 26 november 1997 te Faisalabad (Pakistan) (stukken 3 en 6 appellanten). De eerste appellant

verklaarde uit de echt te zijn gescheiden op 1 september 2006, welke datum hij later wijzigde naar 3 april 2007 als effectieve echtscheidingsdatum (stuk 2 van de appellanten).

2.2. In het tussenarrest van 14 november 2013 werd evenwel reeds geoordeeld dat, overeenkomstig art. 57, §§ 1 en 2 WIPR, de voormelde echtscheiding in België niet kan worden erkend daar België de eenzijdige verstoting als echtscheidingsvorm niet kent.

Tevens was het hof van oordeel dat een incidentele erkenning van de huwelijksakte tussen de eerste appellant en "A." van 26 november 1997 voor het hof mogelijk is.

In het tussenarrest van 27 november 2014 werd vervolgens geoordeeld dat het huwelijk tussen de eerste appellant en "A." niet kan worden erkend in de Belgische rechtsorde daar de Pakistaanse huwelijksakte tussen de eerste appellant (toen reeds Belgische onderdaan) en "A." ingevolge punt 18 ervan - dat een echtscheidingsclausule voorziet die het equivalent recht tot echtscheiding aan de vrouw ontnemt - , zodat de exceptie van bigamie onvermijdelijk faalt naar recht.

Kortheidshalve verwijst het hof naar de motieven die tot deze beslissingen hebben geleid.

3. De vraag rees/rijst bijgevolg voor het hof enkel nog of de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand te Harelbeke tot erkenning van het op 22 oktober 2008 tussen de appellanten in Pakistan afgesloten huwelijk, bij gebreke van afwezigheid van bigamie, kan worden gehandhaafd op een ander nader in te roepen en te staven weigeringsgrond (ex art. 18 en 21 WIPR).

In de huwelijksakte tussen de appellanten werd, ingevolge punt 18 ervan, een echtscheidingsclausule voorzien die het equivalent recht tot echtscheiding aan de vrouw ontnemt.

In een faxschrijven van 7 augustus 2009 van de adviseur-generaal FOD Buitenlandse zaken, gericht aan de ambtenaar van de burgerlijke stand te Harelbeke, stelde de adviseur-generaal reeds vast dat voormelde bepaling in de huwelijksakte de openbare orde lijkt te schenden in de mate dat de vrouw duidelijk niet dezelfde rechten heeft als haar man.

De eerste appellant heft vervolgens op 28 augustus 2009, ingevolge overeenkomst met de tweede appellante, zijn recht van echtscheiding voorwaardelijk aan haar overgedragen onder zes nader omschreven voorwaarden namelijk (stuk 4 van de appellanten):

1. indien de echtgenoot nalaat het onderhoudsgeld en woongeld te betalen aan zijn vrouw, overeenkomstig haar status;
2. indien haar echtgenoot en tweede huwelijk aangaat zonder toestemming van zijn bestaande vrouw (hetgeen een erkenning door de vrouw inhoudt van mogelijke polygamie);
3. indien haar echtgenoot haar lichamelijk of geestelijk mishandelt;
4. indien haar echtgenoot deserteert;
5. indien haar echtgenoot zijn huwelijksrechten niet nakomt;
6. indien er zich haat ontwikkelt tussen de vrouw en de man.

Nog afgezien van de vraag naar de uitvoerbare kracht, de afdwingbaarheid in rechte en de mogelijke herroepbaarheid van voormelde overeenkomst in Pakistan, stelt het hof hoe dan ook vast dat het recht

op echtscheiding voor de tweede appellante aldus niet onvoorwaardelijk is, maar beperkt blijft tot enkel voormelde zes gevallen.

De tweede appellante heeft aldus geenszins het recht, net zoals de eerste appellant, om het huwelijk op basis van om het even welke grond, zelfs willekeurig, eenzijdig te beëindigen.

In de huwelijksakte van 22 oktober 2008, zelfs aangevuld met de overeenkomst van 28 augustus 2009, beschikt de vrouw aldus niet over hetzelfde "recht tot echtscheiding" als de man.

De huwelijksakte van het in Pakistan op 22 augustus 2008 tussen de appellanten gesloten huwelijk kan om die reden niet erkend worden in de Belgische rechtsorde wegens strijdig met de internationale openbare orde, één en ander overeenkomstig het eensluidend advies van het openbaar ministerie neergelegd ter terechtzitting van 19 november 2015.

Een onderzoek van de overige argumentatie die het openbaar ministerie aanvoert - hetzij de zeer gereede twijfel dat de appellanten met het afgesloten huwelijk een duurzame leefgemeenschap nastreefden, integendeel de bedoeling hadden om aan de tweede appellante een verblijfsvoordeel te verschaffen - is overbodig wegens niet van aard om tot een andere besluitvorming te leiden.

De gerechtskosten

De appellanten dienen, als de in het ongelijk gestelde partijen, te worden verwezen in de kosten van het hoger beroep (art. 1017, eerste lid Ger.W.).

Deze kosten zijn niet nuttig te vereffenen.

Het hof wijst de andersluidende conclusies van de hand als overbodig of ter zake niet dienstig of ontoereikend.

OM DEZE REDENEN, HET HOF

rechtdoende op eenzijdig verzoekschrift,

gelet op art. 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik van talen in gerechtszaken;

verder recht doende na de tussenarresten van 14 november 2013 en 27 november 2014;

wijst het hoger beroep af als niet gegrond;

bevestigt, evenwel op andere gronden, derhalve de besteden beschikking dus ook waar geen erkenning werd verleend aan de buitenlandse huwelijksakte opgemaakt te Faisalabad (Pakistan) op 22 oktober 2008 tussen A. N., geboren te [...] (Pakistan) op [...] en U. W., geboren te [...] (Pakistan) op [...];

verwijst de appellanten in de gedingkosten van het hoger beroep, niet nuttig te vereffenen;

Aldus gewezen en uitgesproken in raadkamer van het Hof van beroep te Gent, elfde ter kamer, zetelend als familiekamer, van 7 april 2016.

Aanwezig:

Sabine De Bauw, kamervoorzitter

Fran De Coen, griffier